

Vero-osasto

Yhteenveto lausunnoista hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaiksi

Lausuntokierroksella 20.6.–28.8.2024 välisenä aikana ollut esitysluonnos sisälsi ehdotukset vuoden 2025 ansiotuloveroperusteiksi, työtulovähennyksen lapsikorotuksesta, ansiotulovähennyksen korvaamisesta työtulovähennyksellä, eläketulovähennyksen supistamisesta, kotitalousvähennyksen supistamisesta, nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen jatkamisesta, työnantajan maksamien muuttamiseen liittyvien kustannusten verovapauden laajentamisesta, työnantajan koulutusvähennyksen poistamisesta ja metsälahjavähennyksen valtiontukiseurantaan liittyvästä teknisestä tarkennuksesta.

Lausunnon esitysluonnoksesta antoivat: Liikenne- ja viestintäministeriö, Kirkkohallitus, Valtion Taloudellinen Tutkimuskeskus, Verohallinto, Akava ry, Autoliitto ry, Autotuoajat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto ry, Edenred Finland Oy, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Erikoiskauppan liitto Etu ry, Hyvinvointiala HALI ry, Kaupan liitto ry, Keskuskauppakamari ry, Kiinteistötyönantajat ry, LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry, RASI ry, Sivex Oy, STTK ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Kotityöpalveluyhdistys ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Omakotiliitto ry, Suomen Veroasian-tuntijat ry, Suomen Yrittäjät ry, Talotekniikkaliitto ry, Vapaa-ajattelijain Liitto ry ja Veronmaksajain Keskusliitto ry. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittivat, että niillä ei ole asiassa lausuttavaa.

Esitykseen sisältyvä yhteisöveron jako-osuuksia koskeva ehdotus oli lausuntokierroksella 23.8.–6.9.2024 välisenä aikana. Lausunnon antoivat Verohallinto ja Suomen Kuntaliitto ry.

Finanssialan asiakasetujen verotusta koskeva ehdotus oli lausuntokierroksella 2.4.–14.5.2024 välisenä aikana. Tältä osin on laadittu erillinen lausuntoyhteenveto.

Lausuntopyynnöt liitteineen ja lausunnot ovat nähtävissä osoitteessa: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM008:00/2024>.

Esitysluonnoksen sisältö

Lausunnolla ollut esitysluonnos sisälsi seuraavat ehdotukset:

- Ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin indeksitarkistus. Kehysriihen päätöksen mukaisesti indeksitarkistus tehtäisiin muihin tuloluokkiin kuin kahteen ylimpään tuloluokkaan.
- Työtulovähennystä korotettaisiin 100 miljoonalla eurolla painottaen pieni- ja keskituloisiin.
- Työtulovähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 50 eurolla jokaisesta verovelvollisen huollettavana olevasta alaikäisestä lapsesta. Yksinhuoltajille korotus myönnettäisiin kaksinkertaisena.
- Kuntien verotuloja lisättäisiin ja kunnallisverotuksen efektiivisyyttä parannettaisiin poistamalla ansiotulovähennys ja korvaamalla se työtulovähennyksen korotuksella.
- Eläketulon verotusta kiristettäisiin pienentämällä eläketulovähennystä.
- Kotitalousvähennystä supistettaisiin noin 100 miljoonalla eurolla. Muutos toteutettaisiin siten, että vähennyksen enimmäismäärää ja korvausprosentteja alennettaisiin sekä omavastuuosuutta korotettaisiin. Enimmäismääräksi ehdotetaan 1 600 euroa, korvausprosentiksi työkorvauksissa 35 prosenttia ja palkoissa 13 prosenttia sekä omavastuuosuudeksi 150 euroa.
- Ajonaikana nollopäästöiseksi katsottavien työsuhteautojen verotusarvon alentamista 170 eurolla kuukaudessa jatkettaisiin vuoden 2029 loppuun.
- Työnantajan koulutusvähennys poistettaisiin.
- Työnantaja voisi nykyistä laajemmin kustantaa työntekijälle verovapaasti työskentelypaikan sijainnista johtuvia muuttokustannuksia sekä viranomaisrekisteröinneistä ja niiden hoitamiseksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista syntyneitä kuluja. Lisäksi ehdotetaan lakiin kirjattavaksi, että työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus olisi työntekijälle verovapaa etuus rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa.
- Yhteisöveron jako-osuuksia muutettaisiin.
- Finanssialan asiakasetujen verotusta uudistettaisiin. (Laadittu erillinen lausuntoyhteenveto)

Esitys sisältää lisäksi de minimis -asetuksen muutoksesta seuraavan teknisluonteisen muutoksen metsälahjavähennyksen valtiontukiseurantaa koskevaan säännökseen.

Lausuntopalaute

Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus

Akava ry katsoo, että tuloverotuksen veroperusteiden indeksitarkistus pitäisi aina tehdä täysimääräisenä. Sen tarkoitus on pitää tulonsaajien veroprosentit keskimäärin ennallaan. Jos verotusta halutaan keventää tai kiristää, siitä pitäisi päättää

erikseen. Näin menetellen veropäätökset olisivat läpinäkyviä ja mahdolliset veromuutokset helppoja jäljittää pitkänkin ajan jälkeen. Veromuutokset ymmärrettäisiin paremmin ja niiden taustoista olisi helpompi olla samaa mieltä.

Elinkeinoelämän keskusliitto ry katsoo, että työn verotusta ei tulisi miltään osin kiristää, ja ehdotus jättää indeksitarkistus edellä kuvatuin tavoin osittain tekemättä ei ole kannatettava.

Kaupan liitto ry huomauttaa, että indeksitarkistukset tulisi ulottaa myös kahteen ylimpään tuloluokkaan, jotta työn verotus ei todellisuudessa kiristyisi.

Keskuskauppakamari ry katsoo, että työn verotuksen kiristymisen estämiseksi inflaatiotarkistukset tulisi jatkossa ulottaa myös kahteen ylimpään tuloluokkaan.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry katsoi, että vaikka indeksikoroitusten tekeminen täysimääräisesti kaikille tuloluokille on pääsääntö, siitä poikkeaminen on mahdollista, jos perusteet ovat kohdallaan.

Suomen Yrittäjät ry pitää hallitusohjelman tavoitetta työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi erittäin kannatettavana. Järjestö katsoo kuitenkin, että nyt esitetyt toimet eivät ole linjassa hallitusohjelman tavoitteeseen nähden, kun keski- ja suurituloisten verotus tosiasiasa kiristyisi. Järjestö ymmärtää julkisen talouden vakavan tilan ja että osana julkisen talouden tasapainottamiseen tähtäävää toimenpidekokonaisuutta hallitus on kehysriihessä päättänyt myös julkista taloutta vahvistavista verotoimista. Yrittäjät pitävät kuitenkin tärkeänä, että ansiotuloverotus on kaikilla tulotasoilla työntekoon kannustavaa eivätkä siksi kannata ansiotuloverotuksen kiristymiseen johtavia ehdotuksia.

STTK ry katsoo, että kahdessa ylimmässä tuloluokassa indeksitarkistuksen tekemättä jättäminen on perustelua, koska ns. solidaarisuusveron alarajaa nostettiin jo viime vuonna, mikä kevensi huomattavasti suurituloisten verotusta. Tämä indeksitarkistusten tekemättä jättäminen ei kuitenkaan kompensoi kuin pieneltä osin edellisenä vuonna tulleen suurituloisten verotuksen keventymisen.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskuksen VATT:n mukaan indeksitarkistuksen tekemättä jättäminen asteikon kahden ylimmän tuloluokan osalta on suotavaa annettuna hallituksen aiemmat sopeutustoimet, jotka ovat kohdistuneet merkittävästi enemmän pienituloisiin kuin suurituloisiin kotitalouksiin. Tällä tuloverotuksen mallillisella kiristyksellä ei tutkimuskirjallisuuden mukaan ole merkittävää negatiivista työllisyysvaikutusta (Matikka, Harju ja Kosonen 2016).

Veronmaksajain Keskusliitto ry vaatii, että hallitusohjelman mukainen ansiotuloverotuksen indeksitarkistus tehdään kaikkiin tuloluokkiin.

Veronmaksajain Keskusliitto toteaa myös yleisemmin, että verolakien muutokset, sosiaaliturvarahastoihin kohdistuvien säästöjen kanavointi sekä muut sosiaalivaikutusmaksujen muutokset ovat johtamassa siihen, että palkkaverotus kiristyy

laajasti ensi vuonna. Se vaikuttaa hallituksen kunnianhimoisiin työllisyystavoitteisiin kielteisesti ja on vastoin hallitusohjelman veropoliittista peruslinjaa.

Muutokset työtulovähennykseen ja ansiotuloveroasteikkoon

Akava ry toteaa ansiotuloveroperusteisiin ehdotetuista muutoksista yleisesti, että näissä ehdotuksissa huomio kannattaa kiinnittää lopputuloksen (veroasteiden) sijasta itse järjestelmään. Suomalainen verojärjestelmä on monimutkainen, eikä tällainen yksityiskohtien muokkaaminen tee siitä yhtään helpommin ymmärrettävää, pikemminkin päinvastoin. Akava ehdottaa, että Suomen koko verojärjestelmän toimivuus arvioitaisiin kokonaisuutena uudelleen. Mietittäisiin, millainen verojärjestelmä palvelee meitä tulevaisuudessa parhaiten. Luovuttaisiin jatkuvista pienistä veroparametrien viilauksista, jotka eivät takaa, että kokonaisuus säilyy parhaana mahdollisena.

Keskuskauppakamari ry kiinnittää huomiota siihen, että osana ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä koskevan muutoksen seurauksena tuloveroasteikon toiseksi ylimmän ja ylimmän tuloveroluokan eli ns. solidaarisuusveroluokan verokantojen ero nousee solidaarisuusveron 2 prosenttiyksikköä korkeammaksi 3 prosenttiyksiköksi (41,5 % ja 44,5 %).

STTK ry toteaa, että työtulovähennyksen korottaminen pieni- ja keskituloisille on osa hallitusohjelman mukaista työn verotuksen keventämisohjelmia. Työtulovähennyksen korottaminen alaikäisen lapsen perusteella tukee työn tekemisen kannusteita ja purkaa osaltaan kannustinloukkuja. STTK tukee näitä hallituksen esittämiä muutoksia pieni- ja keskituloisten verotukseen, vaikka nykyisessä julkisen talouden vaikeassa tilanteessa yleistä verotuksen keventämistä ei voi pitää kannattavana.

STTK toteaa myös, että hallituksen esitykset tuloveroasteikon muutoksista suosivat suurituloisia. Kolme ylintä tulodesiiliä hyötyvät eniten hallituksen vuodelle 2025 esittämistä veromuutoksista. Tämä tuloerojen kasvu olisi mahdollista estää kiristämällä suurituloisten verotusta, esimerkiksi palauttamalla entinen solidaarisuusveron alaraja.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Kirkkohallitus pitää hyvänä esityksessä ehdotettuja muutoksia, jotka parantavat vähempiossaisten ja pienituloisten asemaa yhteiskunnassa. Tällaisina muutoksina esitetään ansiotuloveroperusteisiin tehtävän indeksitarkistuksen tekemistä muihin tuloluokkiin kuin kahteen ylimpään tuloluokkaan, työtulovähennyksen korottamista 100 miljoonalla eurolla painottuen pieni- ja keskituloisiin, työtulovähennyksen enimmäismäärän korottamista 50 eurolla jokaisesta verovelvollisen huollettavana olevasta alaikäisestä lapsesta, korotuksen myöntämistä yksinhuoltajille kaksinkertaisena sekä eläketulovähennyksen supistamista niin, ettei pienempien eläkkeiden verotus kiristy.

Kirkon kannalta keskeinen ehdotettu muutos on ansiotulovähennyksen poistaminen ja sen korvaaminen ensisijaisesti valtion verosta tehtävän työtulovähennyksen

korottamisella. Ehdotuksen tavoitteena on ollut parantaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä ja siten lisätä kuntien verotuloja, mutta toimenpide lisää epätarkoituksenmukaisesti samalla myös kirkollisverotuottoja. Kaikkien esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan lisäävän kirkollisverotuottoja noin 37 miljoonaa euroa. Kirkkohallitus korostaa, että luku on arvio eivätkä veroratkaisun tuottovaikutukset jakaudu tasaisesti seurakuntien välille.

Lisäksi Kirkkohallitus toteaa, että Kirkkohallituksen täysistunto on 21.8.2024 antanut opetus- ja kulttuuriministeriölle erillisen kielteisen lausunnon valtion rahoituksen leikkausta koskevasta hallituksen esityksestä laiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta. Kirkollisverotulot ja valtion rahoitus eivät ole toisiinsa rinnastettavia tulolähteitä. Valtion rahoitus on korvausta seurakuntien hoitamista välttämättömistä lakisääteisistä yhteiskunnallisista tehtävistä.

Suomen Kuntaliitto ry katsoo, että veroperustemuutosten esitetyt tavoitteet ovat yleisesti ottaen kannatettavia. Kuntaliiton mukaan ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä ja siten kunnallisveron efektiivisyyden parantaminen on erityisen kannatettava esitys.

Suomen Yrittäjät ry kannattaa ehdotettua työtulovähennyksen lapsikorotusta, koska pitävät ehdotuksia työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi kannatettavina.

Suomen Yrittäjät kiinnittävät huomiota siihen, että osana ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä koskevaa ehdotusta ylimmän tuloluokan veroprosentti nousisi 44 prosentista 44,5 prosenttiin ja ero kahden ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttien välillä kasvaisi kahdesta prosenttiyksiköstä kolmeen prosenttiyksikköön. Suomen Yrittäjät katsoo, että ansiotuloverotuksen korkein marginaaliveroprosentti on jo nykyisellään hyvin kireällä tasolla ja pitävät ehdotettua progression kiristämistä tuloveroasteikon yläpäässä vääränä suuntana.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT suhtautuu hieman kriittisesti työtulovähennyksen korotukseen myös keskituloisille. Nykyisin työtulovähennys ulottuu aina 168 000 euron vuosituloihin asti, mikä tarkoittaa jo varsin suurituloista henkilöä, tulojakauman ylimmässä prosentissa olevaa. Työtulovähennys pienituloisille noudattaa tavoitetta parantaa taloudellisia kannustimia työntekoon ja parantaa suhteellisten pienituloisten käytettävissä olevia tuloja. Tällaisia järjestelmiä on käytössä monessa muussakin maassa, esimerkiksi Yhdysvaltain ja Ranskan EITC (Earned Income Tax Credit) järjestelmät tai Britannian sosiaaliturva, jossa on samanlaisia pienituloisten työntekijöiden taloudellista asemaa parantavia elementtejä. Näissä maissa pienituloiset saavat kuitenkin suhteessa suuremmat etuudet, ja verotuki ei ulotu enää keskituloiselle palkansaajalle. Suomessa työtulovähennys taas on veronmaksajakohtaisesti pienempi, mutta ulottuu pienituloisten lisäksi keski- ja suurituloisille. Tutkimuskirjallisuuden valossa (ks. esim. Harju ym. 2023)

näiden jälkimmäisten ryhmien työllisyys tai tehdyt työtunnit tuskin lisääntyvät työtulovähennyksen takia. Sen sijaan valtion verotuloja työtulovähennys vähentää paljon, koska veronmaksajien suuri massa on juuri keskituloisissa. Vaikka vähennys ei ole suuri yksittäiselle veronmaksajalle, kertautuu verotulojen menetys tässä miljoonapäisessä joukossa suureksi. Siten työn teon kannustimien osalta merkittävämpi muutos valtion verotuksessa olisi ollut kohdistaa työtulovähennystä enemmän pienituloisiin ja pienentää sitä keski- ja suurituloisilta. Yhdistettynä sosiaaliturvaan jo tehtyihin leikkauksiin, työtulovähennyksen tarkemmalla kohdentamisella pienituloisiin voitaisiin entisestään parantaa työn vastaanottamisen kannustimia, ja siten kasvattaa sekä työllisyyttä että sopeuttaa julkista taloutta nykyistä esitystä enemmän.

Verohallinto katsoo, että ansiotulovähennyksen poistaminen ja tämän kompensoiminen korottamalla työtulovähennystä on kannatettava uudistus. Lakimuutos vähentää verotuksessa tehtävien vähennysten määrää ja siten yksinkertaistaa tuloverojärjestelmää. Työtulovähennyksen lapsikorotuksen osalta lisääntyvää hallinnollista työtä sekä Verohallinnolle että verovelvolliselle tulevat erityisesti aiheuttamaan verovelvollisten ulkomailla asuvat lapset, joita ei ole rekisteröity Suomen väestötietojärjestelmään. Verovelvollisen on näissä tapauksissa itse vaadittava vähennystä ja esitettävä selvitys vähennyksen myöntämisen edellytyksistä.

Veronmaksajain Keskusliitto ry toteaa, että esitysluonnoksen veroparametrit merkitsisivät selvää veroprogression kiristymistä. Myös ylimpien marginaaliverojen nousu on askel väärään suuntaan. Liitto pitää maltillista lapsiluvun mukaan määräytyvää korotusta työtulovähennykseen perusteltuna. Liitto katsoo, että yksinhuoltajien vähennyksen rajausta on syytä täsmentää, jotta yksinhuoltajuus oikeuttaisi aina lasta kohden samansuuruiseen työtulovähennyksen korotukseen kuin kahden huoltajan tapauksessa, eli 100 euroon.

Eläketulovähennyksen pienentäminen

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry on tyytyväinen siihen, että pienemmät eläkkeet on jätetty kiristystoimien ulkopuolelle. Eläketulovähennyksen kiristämistä järjestö sen sijaan vastustaa. EKL muistuttaa, että eläkkeensaajia kuritetaan jo nyt niin sanotulla eläkkeiden raippaverolla, viralliselta nimeltään eläketulon lisäverolla. EKL:n mukaan tuokin vero on täysin perusteeton tilanteessa, jossa eläkkeensaajat maksavat muutenkin samansuuruisesta tulosta enemmän veroa kuin palkansaajat.

Nyt tämän esityksen mukainen eläketulovähennyksen heikentäminen voidaan katsoa jo kaksinkertaiseksi raippaveroksi, joka asettaa eläketulon ja ansiotulon entistä epätasa-arvoisemmiksi toisiinsa nähden. Eläkkeensaajan ja palkansaajan verovertailussa tulkitaan palkansaajien maksama työeläkevakuutusmaksu ns. veroluontoiseksi maksuksi. Syy työeläkemaksun veroluontoisuuteen juontaa 1990-luvulle. Tulopoliittisen kokonaisratkaisun (Tupo-sopimuksen) pohjalta eduskunta säätää

1993 työntekijöille eläkemaksun. Samalla päätettiin, ”ettei työntekijän eläkemaksulla muuteta palkasta ja eläkkeestä muodostuvan toimeentulon suhdetta”.

Mielestämme työeläkemaksu ei missään nimessä ole veroa. TyEL-maksu on vastikkeellinen, sillä työeläkemaksut luovat vakuutetun omiin ansioihin tiukasti sidotun sekä omistusoikeudella turvatun eläkeoikeuden. Vero taas on vastikkeeton. Työeläkevakuutusmaksu maksetaan eläkevakuutusyhtiöille, kun taas vero kannetaan julkisyhteisöille, joita ovat kunnat, valtio ja kirkko. Eläke- ja palkkatulon verotuksen vertailussa on luovuttava tulkinnasta, että palkansaajan työeläkevakuutusmaksu (TyELmaksu) olisi veroa. Vaatimustamme tukee muun muassa eduskunnan perustuslakivaliokunnan kannanotto (PeVL 30/2005 vp), jonka mukaan mainittua maksua ei voida pitää verona.

Veronmaksajain Keskusliitto ry katsoo, että eläketulovähennyksen leikkaus, eli tuplaraippavero, on perusteeton lisäkirstys keskieläkettä suuremmilla eläketuloilla.

Kotitalousvähennyksen supistaminen

Akava ry vastustaa kotitalousvähennyksen supistamista.

Elinkeinoelämän keskusliitto ry (EK) toteaa, että esitetty vähennyksen parametrien kiristys on hyvin mittava. EK katsoo, että esitysluonnosta tulisi täydentää vaikutusarvioiden osalta ja harkita kotitalousvähennyksen leikkauksen kohtuullistamista nyt esitetystä.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry toteaa, että kotitalousvähennyksen nykyiset rajat tulisi pitää voimassa eikä niitä tule supistaa. Liiton mielestä kotitalousvähennystä tulee myöntää korotettuna yli 75-vuotiaille. Kotitalousvähennystä kehittämällä parannetaan pienituloisten eläkkeensaajien mahdollisuuksia valita hyvinvointiaan lisääviä palveluita omien tarpeittensa pohjalta ja samalla lisätään heidän ostovoimaansa. Hyvin toteutettuna malli tukee yleistä tavoitetta, että ikääntyneen pitäisi voida asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Kaupan päälle laajentaminen toisi myös lisää työtä maahan.

Erikoiskaupan liitto Etu ry näkee, että kotitalousvähennyksen ylärajaa ei tässä suhdannetilanteessa pidä laskea. Päätös kotitalousvähennyksen leikkaamisesta pitäisi perua. Esityksen mukainen laskennallinen säästö on pieni suhteessa siihen, miten se vaikuttaa monien alojen työllisyyteen ja kuluttajien halukkuuteen erilaisten vähennykseen oikeuttavien palveluiden hankkimiseen. Kotitalousvähennyksen leikkaamisen sijaan Erikoiskaupan liitto peräänkuuluttaa toimia kulutuskysynnän, ostovoiman tukemiseksi ja taloudellisen toimeliaisuuden lisäämiseksi.

Hyvinvointiala HALI ry katsoo, että nykyistä korotettua kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön kotitalousvähennystä on uudistettava ikääntyneiden kotitalousvähennykseksi, jonka suuruus olisi 50 prosenttia työkorvauksista ja vähennyksen enimmäismäärä 10 000 euroa. Tämä mahdollistaisi ikääntyneille kevyen kotihoidon (enintään noin 1 tunti päivässä) hankkimisen ympärivuotisesti. Tällä hetkellä 3 500

euron enimmäismäärä ei kata riittävän säännöllistä ympärivuotista kotihoitoa. 50 prosentin kotitalousvähennys tulisi julkiselle taloudelle selkeästi edullisemmaksi verrattuna hyvinvointialueiden järjestämään vastaavaan kotihoitoon.

Kaupan liitto ry toteaa, että ostovoiman yleinen heikentyminen ja remontoinnin laskusuhdanne ovat rokottaneet rauta- ja sisustuskaupan myyntiä. Kaupan liitto pitää erikoisena, että alan toimintaedellytyksiä heikennetään edelleen kotitalousvähennyksen supistuksilla. Kaupan liitto pitää tärkeänä, että kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ei leikattaisi eikä remonttityön prosenttiosuutta pienennettäisi. Kaupan liiton arvion mukaan esitysluonnoksen mukainen kiristys kotitalousvähennykseen vähintään lykkää remonttien aloittamista. Monia isompia remonteja on jo siirretty eteenpäin taloudellisen epävarmuuden vuoksi, ja on olemassa riski, että tämä trendi entisestään vahvistuu kotitalousvähennyksen leikkausten myötä.

Keskuskauppakamari ry pitää periaatteessa tarkoituksenmukaisena, että valtiontalouden vaikeassa tilanteessa verotuottoja kerätään myös veropohjaa tiivistämällä. Kuitenkin kotitalousvähennyksen supistaminen todennäköisesti vähentää kotitalousvähennyksen käyttöä nykyisestä ja sillä on siten haitallisia dynaamisia vaikutuksia yritysten toimintaan ja voitollisuuteen ja tätä kautta yritysten maksamien verojen määrään. Lisäksi supistaminen voi lisätä harmaan talouden riskiä.

Kiinteistötyönantajat ry ei kannata kotitalousvähennyksen supistamista hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetulla tavalla, vaan esittää, että kotitalousvähennyksen perusteet säilytetään nykyisellään. Lisäksi Kiinteistötyönantajat ry viittaa jäsenyrityksensä Sivex Oy:n lausuntoon ja sen kokemuksiin kotitalousvähennyksen supistamisen seurauksista, kun sitä edellisen kerran supistettiin.

LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry esittää, että kotitalousvähennyksen määrän rajat pidettäisiin nykyisellään. Järjestö pitää paikkansapitämättömänä ja talotekniikka-alalle vahingollisena esityksen väitettä, että ”ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan tai harmaan talouden torjuntaan”. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärän tai korvausprosentin supistamisella olisi suora kielteinen vaikutus korjausrakentamisen kuten asunnon kunnossapito- ja perusparannustöihin jo muutenkin vaikeassa suhdannetilanteessa.

Suomen Omakotiliitto ry pitää nyt esityksessä olevia kotitalousvähennyksen heikennyksenä erittäin huonoina, erityisesti tässä taloustilanteessa, jossa työtä kaivataan entistä enemmän. Omakotiliitto näkee, että nyt esitetyt leikkaukset ja omavastuun korotus tulee perua. Omakotiliitto ehdottaa, että vuodelle 2024 päätettyä kotitalousvähennyksen tilapäistä korotusta jatketaan myös seuraaville vuosille.

Rasi ry esittää, ettei kotitalousvähennyksen osalta leikattaisi enimmäismäärää eikä pienennettäisi remonttityön osalta prosenttiosuutta. Juuri suurempien korjausten osalta tämä heikentäisi remonttien vauhdittamista ja tuntuisi merkittävimmin kuluttajien mahdollisuudessa remonttien tekemiselle. Isoja remonteja on siirretty

jo viime vuosina eteenpäin talouden epävarmuuden johdosta ja riskinä on, että trendi jatkuu.

Sivex Oy toteaa, että siivousalalla on nousseet palvelujen hinnat, johtuen palkka ja muitten kustannusten noususta, jolloin jos kotitalousvähennys poistetaan, niin edullisempi on tänä päivänä ostaa palvelu harmaalta työvoimalta. Se, että ostetaan yritykseltä, siihen on syynä juuri kotitalousvähennys. Jos kotitalousvähennystä alennetaan kaavaillon mukaisesti, niin pimeä työvoima alkaa rehottamaan. Tämä nähtiin viime kerralla, kun alennettiin kotitalousvähennystä, että asiakkaat alkoivat löytämään muita vaihtoehtoja yritykseltä ostamiselle.

Kotitalousvähennyksen reilu taso luo työpaikkoja ja tuo valtiolle verotuloja. Viime kerralla kun alennettiin kotitalousvähennystä, niin asiakaskato oli tuntuva. Jos asiakkaat lähtevät, niin yritys ei pysty kasvamaan, tuottamaan verotuloja eikä työllistämään. Yritys ei suosittele kotitalousvähennyksen supistamista siivousalalta, joka on jokapäiväistä työtä ja jonka tarve tulee koko ajan kasvamaan johtuen vanhenevasta väestöstä, joka on valtavan avun tarpeessa.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n näkemyksen mukaan kotitalousvähennyksen pienentämistä voidaan pitää perusteltuna.

Suomen Kotityöpalveluyhdistys ry toteaa, että turvataksemme Suomessa alan yrittäjyyden, verotulojen saannin ja alan läpinäkyvän työllisyyden, tulee kotitalousvähennys säilyttää alkuperäisellä tasollaan.

Suomen Yrittäjät ry ei kannata ehdotusta kotitalousvähennyksen leikkaamisesta.

Järjestö kiinnittää huomiota siihen, että ehdotettujen kotitalousvähennyksen parametrimuutosten ajoitus on korotuskokeilun työllisyysvaikutusten arvioimisen näkökulmasta ongelmallinen, sillä kokeilun tutkimusasetelmalta menetetään vertailupohja, mikäli kotitalousvähennyksen parametrit eivät palaa kokeilua edeltäneelle tasolle. On myös syytä korostaa, että sekä kotitalousvähennykseen oikeuttavien palveluiden tarjoajille että palveluja käyttäville kotitalouksille on tärkeää, että veropolitiikan ennustettavuus ja johdonmukaisuus toteutuvat myös kotitalousvähennyksen kohdalla.

Vähennyksen yleistä ymmärrettävyyttä voisi edistää kotitalousvähennysjärjestelmän pitäminen yksinkertaisena ja järjestelmän parempi ennustettavuus.

Leikkausehdotuksen toteutustavassa erityisen pulmallista on ehdotus vähennyksen omavastuuosuuden korottamisesta, sillä jatkossa vähennyksen ulkopuolelle jää aiempaa enemmän pieniä työsuorituksia. Mainittua seurausta voimistaa myös ehdotus vähennyskelpoisen osuuden eli korvausprosenttien alentamisesta, kun jatkossa vähennyksen perusteena olevista työkuksannuksista vähennyskelpoista osuutta kertyy hitaammin.

STTK ry toteaa, että hallituksen esitys kotitalousvähennyksen ehtojen lievistä kiristämisestä on paikallaan verotuottojen lisäämiseksi.

Talotekniikkaliitto ry esittää, että kotitalousvähennyksen määrän rajat pidettäisiin nykyisellään. Järjestö pitää paikkansapitämättömänä ja talotekniikka-alalle vahingollisena esityksen väitettä, että ”ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan tai harmaan talouden torjuntaan”. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärän tai korvausprosentin supistamisella olisi suora kielteinen vaikutus korjausrakentamisen kuten asunnon kunnossapito- ja perusparannustöihin jo muutenkin vaikeassa suhdannetilanteessa.

VATT katsoi, että kotitalousvähennyksen pienentäminen hallituksen esityksen mukaisesti on hyvä kohde julkisen talouden sopeutukselle. Jos lisäsopeutuskohteita kaivataan, voisi kotitalousvähennyksen lisäsupistus olla hyvä kohde harkittavaksi.

Veronmaksajain Keskusliitto ry vastustaa kotitalousvähennyksen esitettyjä heikennyksiä. Etenkin kotitalous-, hoiva- ja hoitotöiden osalta vähennyksen raju leikkaantuminen aiemmasta on täysin kohtuuton. Kotitalousvähennyksen omavastuu, enimmäismäärät ja vähennysprosentit tulee pitää vuoden 2024 tasolla.

Vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotuen jatkaminen

Akava ry kannattaa ehdotusta jatkaa ajonaikana nollapäästöiseksi katsottavien työsuhdeautojen verotusarvon alentamista 170 eurolla kuukaudessa vuoden 2029 loppuun.

Autoliitto ry kannattaa esitysluonnoksen suunnitelmaa jatkaa nollapäästöisten työsuhdeautojen verotusarvon alentamista ainakin vuoteen 2029 saakka. Autoliiton näkemyksen mukaan myös 1–100 g/km hiilidioksidipäästöt tuottavien eli vähäpäästöisten työsuhdeautojen 85 euron verotusarvon alennusta olisi syytä jatkaa ainakin ladattavien hybridien sekä kaasuautojen kohdalla. Lisäksi latausedun verovapautta olisi syytä jatkaa myös vuoden 2025 jälkeen.

Autotuoajat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto ry kannattavat täyssähköisten työsuhdeautojen verokannusteen jatkamista, sillä se on osoittautunut kustannustehokkaaksi autokannan sähköistymistä nopeuttavaksi toimenpiteeksi. Lisäksi järjestöt esittävät, että myös vähäpäästöisten työsuhdeautojen verokannustetta jatkettaisiin vuoden 2029 loppuun asti. Myös latausedun verovapautta tulisi jatkaa.

Elinkeinoelämän keskusliitto ry (EK) kannattaa nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen jatkamista. EK esittää harkittavaksi myös hybridautojen autoedun verotusarvon alennuksen jatkamista liikenteen sähköistymisen tukemiseksi. Työnantajan tarjoaman latausedun pysyvälekin verovapaudelle olisi painavia syitä liikenteen sähköistymisen edistämisen lisäksi mm. siksi, että verotuotto lataussähkön verottamisesta palkkana jäisi todennäköisesti hyvin vähäiseksi suhteessa työnantajille tällaisen edun arvon tarkasta mittaamisesta, ilmoittamisesta ja verotuksesta muodostuvaan hallinnollisen työn määrään.

Kaupan liitto ry pitää nollapäästöiseksi katsottavien työsuhdeautojen verotusarvon alentamisen jatkamista vuoden 2029 loppuun kannatettavana, sillä se tukee työsuhdeautokannan sähköistymiskehitystä.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että verohuojennus päästöttömien ajoneuvojen osalta pidetään ennallaan. Tämä tukee autokannan uudistumista ja liikenteen päästövähennysten saavuttamista.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry toteaa, että täyssähköisten työsuhdeautojen verotusarvon alentaminen kohdistuu niihin henkilöihin, joilla on käytössään tai jotka voivat ottaa käyttöönsä täyssähköauton työsuhdeautona. Tuen jakauma on siten tuloluokittain epätasapainossa. Lisäksi SAK toteaa, että aikaisemmassa hallituksen esityksessä esitetyt arviot päästövähennyksestä tai nollapäästöisten autojen kasvusta eivät olleet mairittelevia eikä ole syytä olettaa, että arviot olisivat merkittävästi muuttuneet. Joka tapauksessa sekä arviot päästövähennyksestä että verotuen kustannusten jakautumisesta tulisi ehdottomasti lisätä esitykseen.

Suomen Yrittäjät ry pitää ehdotusta perusteltuna ja kannatettavana.

VATT toteaa lausunnossaan, että annettuna Suomen päästövähennystavoitteet tämä toimenpide on oikeansuuntainen. Kun kuitenkin ottaa huomioon hallituksen esittämät muutokset kokonaisuutena ei hallituksen toimenpiteet ole kovin voimakkaasti sähköautoilua suosivaa, ja siten liikenteestä päästöjä vähentävää (Kosonen ym. 2024).

Veronmaksajain Keskusliitto ry kannattaa nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen jatkamista. Lisäksi Veronmaksajain Keskusliitto esittää, että myös vähäpäästöisiä autoja koskevaa verotusarvon alennusta sekä latausedun verovapautta jatketaan.

Työnantajan koulutusvähennyksen poistaminen

Akava ry huomauttaa, että työuran aikaisen oppimisen merkitys vain kasvaa jatkossa. Sen vuoksi tarvitaan jokin korvaava keino, jolla jatkuvaa oppimista edistävää koulutustoimintaa tuetaan. Verokannustimet täytyy pitää mukana muiden työkalujen ohella.

Työnantajan maksamien muuttamiseen ja maahantuloon liittyvien kustannusten verovapauden laajentamiseen liittyvät ehdotukset.

Akava ry kannattaa ehdotusta, että työnantaja voisi nykyistä laajemmin kustantaa työntekijälle verovapaasti erilaisia työskentelypaikan sijainnista johtuvia kustannuksia.

Elinkeinoelämän keskusliitto ry pitää ehdotettuja laajennuksia perusteltuna ja hyvin kannatettavana, mutta katsoo että esitystä tulisi muuttaa siten, että työnantajan kustantama kielikoulutus on verovapaa etu myös työntekijän perheenjäsenille.

Kaupan liitto ry pitää perusteltuna ehdotuksena sitä, että työnantajan työntekijälle maksamat muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset olisivat työntekijälle kokonaan verovapaita etuuksia aina, kun muutto tapahtuu työpaikan sijainnin vuoksi. Vastaavasti Suomeen muuttava työntekijä saisi samat verovapaat etuudet kuin Suomesta ulkomaille muuttava työntekijä. Lisäksi myös kotimaisissa työskentelypaikan sijainnista johtuvissa muutoissa voitaisiin muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset jatkossa kustantaa kokonaan verovapaasti.

Keskuskauppakamari ry pitää ehdotuksia perusteltuina, mutta katsoo, että työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus tulisi katsoa verovapaaksi eduksi myös perheenjäsenen osalta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry toteaa, että ehdotettuja muutoksia voidaan pitää perusteltuina, jos ne tosiasiallisesti edesauttavat mainittuja tavoitteita. Esitys ei kuitenkaan sisällä arvioita esimerkiksi näiden etujen työllisyysvaikutuksista, joten asiaan on hankalaa ottaa kantaa. Vaikutusarviot tulisi lisätä esitykseen.

Suomen Yrittäjät ry pitää työvoiman liikkuvuuden edistämisen näkökulmasta ehdotusta muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten verovapauden laajentamisesta perusteltuna. Suomen maakuvan vahvistamisen ja houkuttelevuuden parantamisen näkökulmasta järjestö ehdottaa harkittavaksi, että työnantajan kustantaman kulttuuri- ja kielivalmennuksen verovapaus ulotettaisiin koskettamaan myös työntekijän puolisolle kustannettua valmennusta.

Verohallinto ehdottaa harkittavaksi ehdotetun tuloverolain 69 c §:n 1 momentin sanamuodon täsmentämistä vastaamaan perusteluista ilmenevää tarkoitusta esimerkiksi seuraavasti: "Veronalaista tuloa ei synny työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muuttokustannuksista ja muuton yhteydessä tapahtuvien matkojen kustannuksista, jos muutto tapahtuu työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi."

Verohallinto ehdottaa harkittavaksi ehdotetun 69 b §:n 3 momentin muotoilua siten, että siinä puhuttaisiin "rajat ylittävistä työskentelytilanteista" tai "kansainvälisissä työskentelytilanteissa." Lisäksi Verohallinto ehdottaa kyseisen säännöksen perusteluja täsmennettäväksi sekä kiinnittää huomiota käytettyihin käsitteisiin.

Lisäksi Verohallinto toteaa, että mikäli tarkoituksena on se, että myös lakisääteeseen oleskeluoikeuden rekisteröintiin liittyvät viranomaiskustannukset sekä mahdollisen ulkopuolisen palveluntarjoajan veloittamat palkkiot voidaan maksaa verovapaasti, oleskeluoikeuden rekisteröinti olisi tarpeen lisätä ehdotetun tuloverolain 69 §:n 1 momentin 1 kohtaan.

Verohallinto kiinnittää huomiota myös siihen, että ehdotetuissa säännöksistä tai niiden perusteluista ei löydy määritelmää sille, ketkä kuuluvat säännöksissä tarkoitettuun perheeseen.

Veronmaksajain Keskusliitto ry kannattaa työnantajan maksamien työskentelypaikan sijainnista johtuvien muuttokustannusten ja viranomaiskulujen verokohtelun huojentamista. Perusteluissa olisi kuitenkin syytä tarkemmin käsitellä, kuinka laajasti verovapaus koskisi ilman rajoituksia myös tilanteita, joissa kyse ei ole rajat ylittävstä työskentelystä.

Suomen Veroasiantuntijat ry pitää yleisesti tärkeänä, että rajat ylittävään työskentelyyn liittyvää verotusta koskevaa lainsäädäntöä päivitetään ja täsmennetään ja tukee siten yleisesti ehdotettuja muutoksia nykyiseen verolainsäädäntöön.

Suomen Veroasiantuntija pitää kuitenkin jossain määrin epäjohtonmukaisena ehdotuksessa esitettyä näkemystä perheenjäsenille tarjottujen valmennuksien veronalaisuudesta. Valmennuksien tarjoaminen verovapaasti sekä työntekijälle että perheelle voisi kannustaa työnantajia tarjoamaan valmennuksia sekä ennalta auttaa työntekijän ja perheen sopeutumista. Sujuva integroituminen yhteiskuntaan helpottaa myös pysyvää asettautumista Suomeen.

Suomen Veroasiantuntijoiden mukaan esitetyt laajennukset muuttokustannuksia koskevaan nykysääntelyyn ja verotuskäytäntöön ovat hyödyllisiä ja auttavat houkuttelemaan työntekijöitä Suomeen sekä ovat linjassa hallitusohjelmassa esitetyn kirjauksen työntekijän etuuksien verovapauden laajentamisen kanssa.

Viranomaisrekisteröintien ja eräiden muiden maahantuloon liittyvien kustannusten osalta järjestö katsoo, että esitetyt muutokset eivät ole tarpeeksi kunnianhimoisia. Järjestö katsoo, että sääntelyn tulisi kattaa erilaisia kustannuksia ehdotettua laajemmin. Lisäksi ehdotusta tulisi täsmentää EU-rekisteröinnistä aiheutuvien kustannuksien osalta.

Yhteisöveron jako-osuuksien muuttaminen

Suomen Kuntaliitto ry katsoo, että veroperustemuutosten esitetyt tavoitteet ovat yleisesti ottaen kannatettavia. Kuntaliitto pitää yleisesti välttämättömänä, että kaikki veroperustemuutokset huomioidaan kunnille nettomääräisesti mahdollisimman oikein hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien valtionrahoitusta on leikattu ja siten on erityisen tärkeää, että veroperusteissa tehdyt muutokset eivät pienennä kuntien rahoituspohjaa lisää.

Verohallinto toteaa, että se huomioi ehdotetut muutokset järjestelmissä ja ohjeistuksessa. Verohallinnolla ei ole huomautettavaa hallituksen esitysluonnoksesta.

Lakimuutosten toteuttaminen

Verohallinto toteaa, että lakimuutokset ovat toteutettavissa Verohallinnossa esitysluonnoksen mukaisina. Lakimuutoksista aiheutuu tietojärjestelmämuutoksia.

Osa muutoksista on tavanomaisia olemassa olevien parametrien muutoksia ja osa vaatii laajempia muutostöitä. Muutosten toteuttaminen tietojärjestelmään edellyttää muun muassa määrittelyjä ja testausta.

Verohallinto täsmentää ja täydentää aikaisempaa arviotaan hallituksen esitystä varten siten, että esitysluonnoksessa ehdotetuista muutoksista aiheutuu kaikkien Verohallinnolle arviolta yhteensä noin 420 000 euron kustannukset, joista ulkoiset hankintamenot ovat noin 220 000 euroa ja sisäiset henkilöstömenot noin 200 000 euroa. Verohallinto arvioi lisäksi, että muutosten voimaantulovaiheeseen liittyvä neuvonta- ja selvittelytyö tulee vaatimaan kaikkiaan noin 5 henkilötyövuoden työpanoksen ja muutoksista yhteensä aiheutuva pysyvä vuotuinen virkailijatyön lisäys tulee olemaan 2,5–3 henkilötyövuotta.

Hallituksen esityksen jatkokäsittelyä silmällä pitäen Verohallinto tuo esille, että ennakonpidätysprosenttien ja verokorttien laskentaa varten vuoden 2025 veroperusteiden tulisi olla sisällöllisesti vahvistettuja viimeistään 12.11.2024.

Ehdotettujen muutosten ulkopuoliset ehdotukset

Edenred Finland Oy esittää muutoksia ravintoetuun ja ehdottaa, miten etua voitaisiin päivittää ja parantaa vastaamaan hallitusohjelman tavoitteisiin.

Lisäksi yhtiö ehdottaa tuloverolain päivityksen yhteyteen selvitystä liikunta- ja kulttuurialan aseman parantamisesta ja ostovoiman lisäämisestä sekä ihmisten henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin parantamisesta liikunta- ja kulttuuriedun edun suuruuden nostamisella.

Vapaa-ajattelijain Liitto ry ehdottaa, että tuloverolain 21 § osittain verovapaiden yhteisöjen listasta tulee poistaa muu uskonnollinen yhdyskunta ja vastaavasti lisätä niistä maininta 22 § yleishyödyllisenä mahdollisesti pidettävien yhteisöjen listaan. Muiden verolakien muutosten yhteydessä tulisi poistaa esimerkiksi uskonnollisten yhdyskuntien vapautus kiinteistön varainsiirtoverosta.

Elinkeinoelämän keskusliitto ry EK kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksessa ei ole esitetty valtiovarainministeriön keväällä selvittämää reserviläisten hankkimien varusteiden vähennyskelpoisuutta. EK katsoo, että vähennyskelpoisuuden toteuttamiselle olisi painavia perusteita kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Vähennysoikeus voisi myös olla julkisen talouden kannalta tehokas malli reserviin kuuluvien sotilaiden henkilökohtaisen varustuksen parantamiseen.